

1. חשיבות הפרויקט

פרויקט זה, בא לתת מענה ולשאוף להשיג מטרות במספר תחומים שונים, אשר עשויים לשפר את מצבו של המהגר והעולה גם יחד. הפרויקט, משלב את בית הספר בתוך תהליך לשוני-תרבותי, שבו מלמד הילד את הוריו את השפה העברית, בחציו הראשון של הפעילות, והוריו מלמדים את התלמידים ספרות, המתבססת על שפת המוצא ממנה באו. כך, התלמיד זוכה לעזור להוריו בשפה המקומית, אשר משפיעה באופן ישיר על השתלבותו, משפרת את שפתו של התלמיד, ומסייעת להורי התלמיד לשמר את תרבותם הקודמת, ולמצוא לה מקום וביטוי (Potocky-Tripodi, 2002).

חשיבותו המרכזית של הפרויקט, הינו העובדה כי הפרויקט מתחולל בבית הספר, מה שמעניק ללימודים בין התלמידים להורים הזוכים לסיוע ופיקוח של המורים והמורות, אשר זוכות להכיר את הורי התלמידים, וכך לערב אותם בענייני בית הספר. מעורבות הורים, נחשבת לגורם מרכזי בהישגי התלמידים, ולכן, מעורבות כזו, תשפר את השתלבותם והצלחתם של הילדים העולים הנדרשים להתחרות בשוק העבודה בבגרותם (Hashmi & Akhter, 2013).

מערכת החינוך, נחשבת לאחד הגורמים המשמעותיים ביותר להצלחתם של ילדים מהגרים, ויכולתם להשתלב בחברה, ולצאת (באמצעות ניעות סוציו-אקונומית ומקום עבודה שונה בהיררכיה החברתית) מעגל העוני השורר בקהילתם, לטובת עתיד טוב יותר עבור ילדיהם שלהם (רבינוביץ', 2017). פרויקט זה, עשוי להעניק לתלמידים את הביטחון לראות בבית הספר בתור כלי לטובת שאיפותיהם, ואף להקנות זמן משמעותי להורים, לזכות ולחוות את מערכת החינוך הישראלית, וכך למצוא את עצמם משתלבים בצורה טובה יותר, שפתית ותרבותית, בתוך החברה המקומית (Potocky-Tripodi, 2002).

מכיוון שהפעילות תתרכז דווקא בדינמיקה המשפחתית ובפער בין התרבויות שבין דור לדור, הפעילות, שתיועד למהגרים ולעולים בלבד, תאפשר ליצור קשרים קהילתיים בין ההורים וילדיהם, אשר יאפשרו להם תמיכה רגשית וממשית, אשר תוכל, כפוטנציאל, להקל על קשיי ההגירה הנפוצים בקרב מבוגרים, יחד עם הכרה של קהילת המורים של ילדיהם, המחברת אותם עם הקהילה הישראלית הכללית, לצד יצירת עוגן קהילתי מקומי.

לבסוף, ניתן לומר כי הילדים, עשויים להיות המרוויחים הגדולים ביותר של פרויקט שכזה, מכיוון שאלו, לא פעם, חווים משבר זהותי הנובע מהקונפליקט הקיים בין המשפחה המסורתית המחזיקה את תרבות המוצא, לבין התרבות הישראלית המודרנית. קונפליקט זה, שכיח בתור כזה המקשה על ילדים והורים, ולכן פרויקט שכזה, עשוי לעזור בפענוח שהילד נדרש לעשות ובמציאת המקום לעולם ממנו הוריו באו, לבין אימוץ זהותו בחברה (פרידמן, 2010).

2. סקירת ספרות

סקירת ספרות מקוצרת זו תחולק לשלושה חלקים. בחלק הראשון אעסוק בחשיבות של מערכת החינוך בכלל ומעורבות הורים באופן ספציפי להישגי הילדים. בחלק השני אבחן את ההשפעה התרבותית של הורים על קשיי השתלבות של ילדיהם, ועל שלהם, ובחלק השלישי והאחרון אעסוק בחשיבות של השתלבות שפתית של מהגרים ועולים.

2.1 מעורבות הורים וחינוך בקרב מהגרים

ניתן לומר כי קיים קונצנזוס, כי למעורבות הורים יש את היכולת להוות גורם, המשפיע על אקלים בית הספר, המודד את תחושת הנוחות, ורמת היעילות של הלמידה בכיתה ובית ספר נתונים, ולכן אף את הישגי התלמידים. למעורבות הורים, ישנה היסטוריה ומגמה משתנה, בכל העולם המערבי, ובעיקר בארץ. תחילתה, הינה עם קום המדינה, אז דמות המורה נחשבה לדמות 'קדושה', אשר על פיה יישק דבר. משמעות תפיסה זו, הייתה של התרחקות והימנעות של הורים להתערב בענייני בית הספר, ולצדד באופן אבסולוטי בצוות החינוכי, על חשבון התלמיד (נוי, 2014). לאורך העשורים האחרונים, מגמה זו השתנתה באופן קיצוני, כאשר היו אלו המורים, אשר איבדו את מעמדם, אם מול התלמידים ואם מול ההורים, אשר חברו לילדיהם, בתחושת הניכור למורים בפרט ולמערכת החינוך בכלל. שינוי זה, יצר הימנעות נוספת ואחרת ממעורבות של הורים בבתי הספר (אלטשולר-אזרחי ו-פארוך-רותם, 2018).

מעורבות הורים, כאשר זו מתבצעת בצורה נכונה, משלבת בין מעורבות אישית, שבה ההורה יוצר אינטראקציה עם בית הספר, בהקשר של בנו (או בתו), באמצעות שיחות ואספות הורים, לבין מעורבות כללית, שבה הופך בית הספר כולו לעניינו של ההורה, ובית הספר הופך לחלק מהקהילה (נוי, 2017). מעורבות הורים, מפרקת בדיוק את המתח הקיים בין המורים להורים, ומייצרת שיתוף פעולה, המדגיש את המטרה המשותפת שיש לכל הגורמים גם יחד, ההורים, הילדים והמורים גם יחד, לקדם את עתידו ולשפר את הכלים הנמצאים ברשותו של התלמיד, לקראת בגרותו (רואר-סטריאר, 2010).

כלים אלו, משמעותיים במיוחד בקרב מהגרים ועולים, אשר נמצאים בפרק מהתלמידים האחרים, ברמה המקצועית-חינוכית, ברמה התרבותית ויכולתם להתמודד עם הדינמיקה החברתית. למעורבות הורים בבית הספר, יש את היכולת לשפר מצב זה ללא היכר, וכך להביא אוכלוסיות מיעוט במצב שוויוני יותר אל בגרותם ותחרותם, בין היתר, בשוק העבודה (רבינוביץ', 2017).